

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Klasa 47 (6)

Izdan 1 Juna 1932.

PATENTNI SPIS BR. 8919

Marc Birkigt, inž., Bois—Colombes (Seine), Francuska.

Usavršavanja na nepropustljivim sastavcima od metala elastično promenljivog oblika.

Prijava od 1 novembra 1929.

Važi od 1 januara 1931.

Traženo pravo prvenstva od 9 novembra 1928 (Belgija).

Pronalazak se odnosi na zaptivače od elastičnog metala, koji su podvrgnuti spojnom pritisku, a odnosi se naročito na zaptivače koji se upotrebljavaju, da se učini nepropustljivom veza uvrtnjem između cilindra od tvrdog metala i košulje od lakog metala eksplozivnih motora.

Pronalasku je cilj, naročito, da učini da rečeni zaptivači bolje odgovaraju zahtevima njihove primene.

Pronalazak je u glavnom u tome, što daje zaptivačima pomenute vrste oblik meha sa najmanje jednim naborom, koji ima oslone strane ravne, takođe elastične.

Pronalazak će se moći razumeti pomoću opisa, koji sledi, kao i iz priloženih crteža, na kojima je pokazano više načina izvođenja pronalaska.

Sl. 1 ovih crteža pokazuje u osovinskom preseku cilindar eksplozivnog motora ušrafljen u košuljicu sa umetnutim zaptivačem načinjenim prema ovom pronalasku.

Sl. 2—15 pokazuju u dužinskom radialnom preseku četnaest zaptivača načinjenih prema isto tolikom broju načina za izvođenje pronalaska.

Na sl. 1 pretstavljen je jedan cilindar motora načinjen od cevastog dela *a*, koji može da se ušrafi svojim gornjim krajem u zavojke na košuljici za cirkulaciju vode *b*. Koncentrično sa zavojcima predviđene sa dve ravne površine jedna na cevastom elementu *a* a druga na košuljici *b* između kojih se umeće zaptivač prema pronalasku.

Pogodnim obrađivanjem, na primer na strugu, načini se prstenast deo *c* od elastičnog metala, najbolje od čelika visoke otpornosti, čiji je koeficijent elastičnosti vrlo blizak teretu raskidanja. Ovaj deo *c* ima paralelne oslone strane, koje odgovaraju ravnim površinama predviđenim na cilindru i na košuljici. Njegov presek ima izgled izlomljene ili uvijene linije, i dovoljne je debljine, tako da zaptivač može odoleti pritiscima, kojima treba da bude izložen. Tako načinjen sastavak ima oblik meha sa jednim ili više nabora.

Presek prstenastog dela *c* može imati razne oblike, kao što se vidi iz priloženih nacrti. Na sl. 2 deo *c* ima u preseku oblik položenog N (dakle na dva lakti) sa dužim ili kraćim kracima. Na sl. 3 presek je sličan preseku sa sl. 2 ali ima parni broj laktova i to više od dva.

Na sl. 4 i 5 presek dela *c* ima oblik položenog M (dakle sa tri lakti sa dužim ili kraćim kracima), a na sl. 6, 7 i 8 oblik sličan gornjem, ali sa neparnim brojem laktova i to više od tri.

Na sl. 9 presek dela *c* ima oblik položenog U sa oštrim ili zaobljenim uglovima, a na sl. 10 oblik, koji postaje slaganjem dva ili više položenih U, sva međusobno slična ili kao na sl. 11, 12 i 13 jedno U sa oštrim uglovima a drugo sa zaobljenim (sl. 11, 12, i 13).

Na sl. 14 i 15 predstavljena su još dva načina izvođenja dela *c*. No taj deo *c* može dobiti ma kakav drugi oblik kod koga bi dve oslone paralelne strane ravne i elas-

tične, bile vezane delom, koji nije jednovremeno pravolinijski i normalan na rečne oslone strane.

Ovako izvedeni zaptivači treba razume se da imaju, da mogu biti položeni u svoje ležište, određene konstrukcije prema delovima koje treba spojiti. Korisno je dati gore opisanim profilima takve oblike i dimenzije, da zaptivač, kad se namesti, bude u dodiru bar uskim cilindričnim površinama d sa bar jednom od dve površine koje ograničavaju sa strane (spolja i iznutra) ležište zaptivača. Ovaj dodir, ma kako da je slab ima za cilj da olakša cirkulaciju kalorija u slučaju kad je sklop (celina) podvrgnut promenama temperature, kao što je to slučaj kod sastava cilindra i košuljice.

Radi toga se u slučajevima predstavljenim na sl. 2 do 8 zarube bar izvesni spoljni uglovi na već opisanim profilima i tako stvore uske cilindrične površine koje odgovaraju opisanim uslovima. Ili pak u slučajevima predstavljenim na sl. 9 do 15 stvaraju se ove uske cilindrične površine davanjem profilu ma kakav pogodan oblik.

Tako se dobija zaptivač, koji omogućuje izvanrednu nepropustljivost i to stoga, što osim njegove elastičnosti u pravcu pritiskivanja, ima i dovoljnu elastičnost oslonih strana, da bi se i one prilagodile nepravilnim promenama oblika prstenastih površina u dodiru sa ovim oslonim stranama.

Pronalazak se ne ograničava na predstavljene primere izvođenja, već obuhvata naravno sve moguće varijante.

Patentni zahtevi:

1. Zaptivač od elastičnog metala podvrgnut spojom pritisku, naročito za zaptivanje spoja cilindra od tvrdog metala i košuljice lakog metala eksplozivnih motora, naznačen time što dobija oblik meha sa najmanje jednim naborom, a ima ravne elastične oslone.

2. Zaptivač prema zahtevu 1, naznačen time, što je njegov radialni presek oblika

položenog N (dakle sa dva laktata) i što ima pobočne strane ili oslone veće ili manje (sl. 2).

3. Zaptivač prema zahtevima 1 i 2 naznačen time, što njegov (radialni) presek ima paran broj laktata veći od dva (sl. 3).

4. Zaptivač prema zahtevu 1, naznačen time, što njegov radialni presek ima oblik položenog M (dakle tri laktata), a oslone strane su mu više ili manje široke (sl. 4 i 5).

5. Zaptivač prema zahtevima 1 i 4 naznačen time, što njegov radialni presek ima neparan broj laktata, veći od tri (sl. 6 do 8).

6. Zaptivač prema zahtevu 1, naznačen time, što njegov radialni presek ima oblik položenog U sa uglovima oštrim ili zaobljenim (sl. 9).

7. Zaptivač prema zahtevu 1, naznačen time, što njegov radialni presek ima oblik koji postaje ređanjem uporedo dva ili više položenih U, sva međusobno slična (sl. 10) ili jedno sa oštrim a drugo sa zaobljenim uglovima (sl. od 11 do 13).

8. Zaptivač prema zahtevu 1, naznačen time, što njegov radialni presek ima oblik izveden od jednog položenog U ili više njih, a oslone su mu strane manje širine nego dužina pravolinijskih krakova pomenutih U, a reljefno se izdvajaju od pomenutih krakova (sl. 14).

9. Zaptivač prema zahtevu 8, naznačen time, što mu oblik prstenastog preseka ima ispupčene oslone strane u odnosu na krake pomenutih U (sl. 15).

10. Zaptivač prema zahtevima 1—9, naznačen time, što se dodiruje bar uskim cilindričnim površinama (d) sa najmanje jednom od dve površine, koje sa strane ograničavaju (spolja i iznutra) ležište, i opredeljeno konstrukcijom u delovima koje treba spojiti, a u koje ležište se polaže zaptivač prema pronalasku.

Fig. 1.

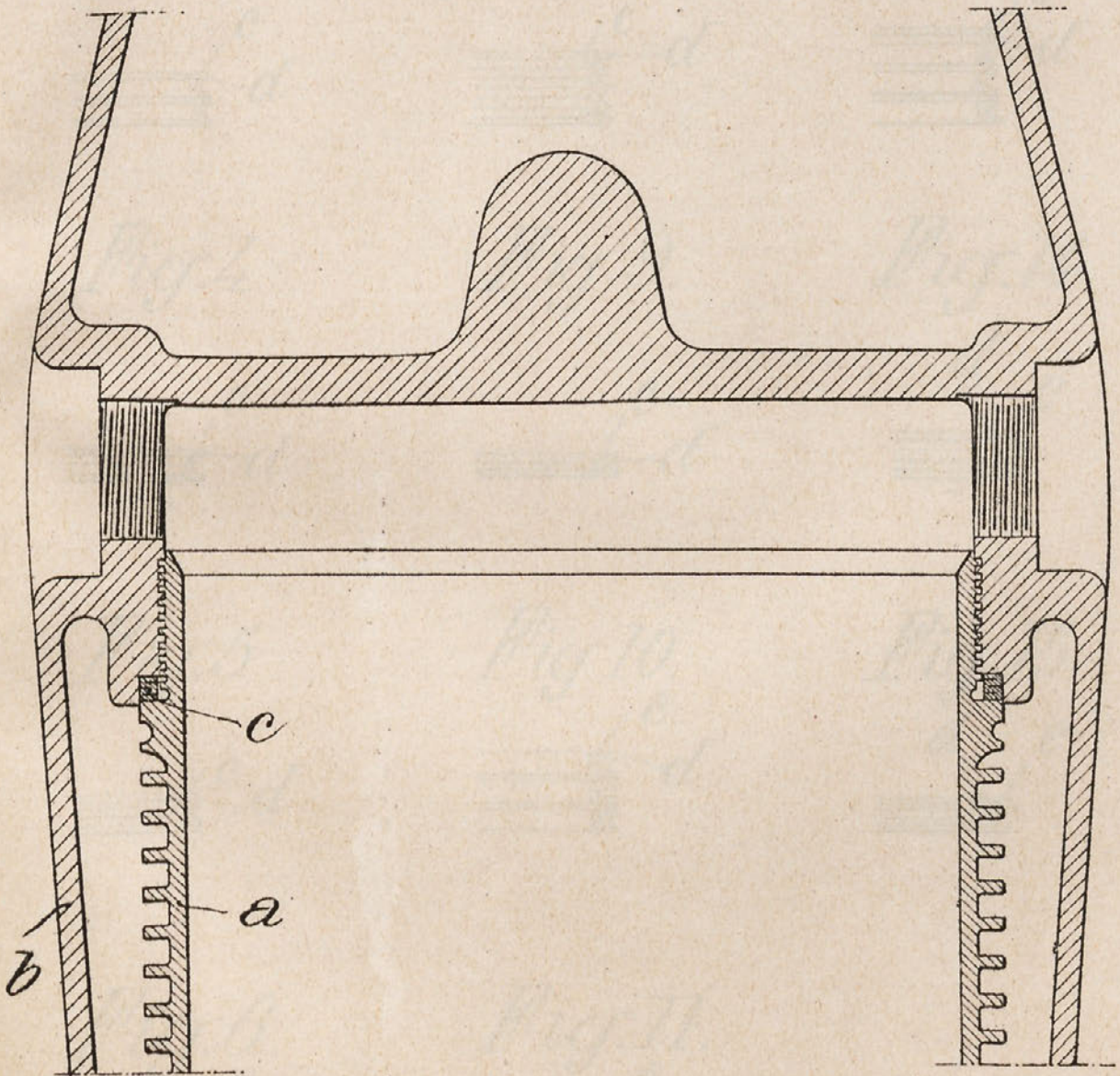

Fig. 1.

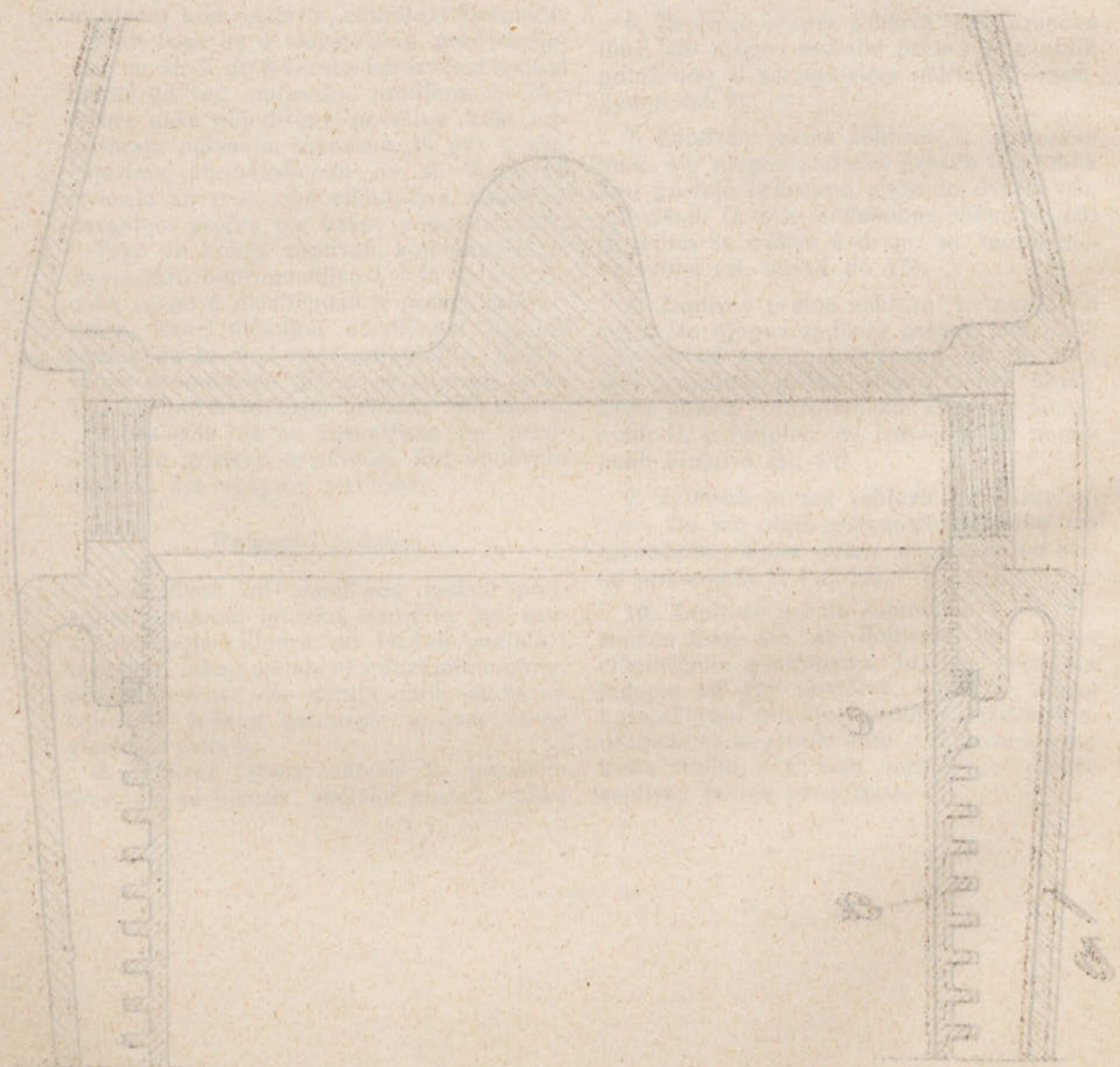

Fig. 2.

Fig. 7.

Fig. 12.

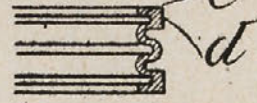

Fig. 3.

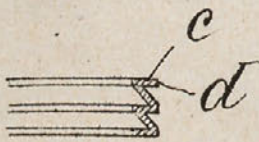

Fig. 8.

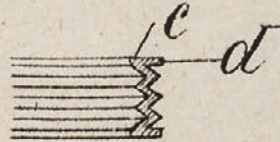

Fig. 13.

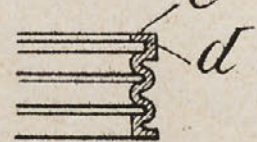

Fig. 4.

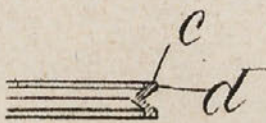

Fig. 9.

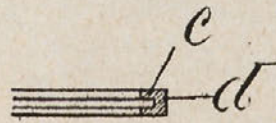

Fig. 14.

Fig. 5.

Fig. 10.

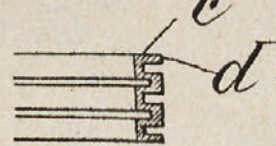

Fig. 15.

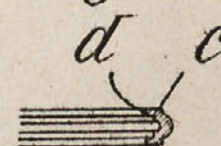

Fig. 6.

Fig. 11.

